

SINIFIN TARİHİNDEN

Kadınların sırtında ağır bir yük vardır. Ev kadınının sırtındaki yük, özellikle ekonomik koşulların zorlaştığı dönemlerde, daha da artar.

Ücretli olarak çalışan kadınlar birçok eylemde en ön safta yer almıştır. Özellikle 1989 ve sonrasında vizite eylemlerinde en ön safta yürüyenler genellikle kadın işçilerdir. İşçi eşi ev kadınları da birçok mücadelede kocalarının yanında yer aldılar.

İstanbul Silahtarağa'daki Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri 1 Ağustos 1969 gecesi işyerini işgal etmişlerdi. 5 Ağustos günü toplum polisi fabrikayı boşaltmak için saldırınca, işçi eşleri ve çocukları da polise saldırmış, ortada kalan polis bir başka fabrikaya sığınmış ve 64 polis ve 14 işçi yaralanmıştı.

Paşabahçe Cam Fabrikası'nda 584 işçinin işten çıkarılması üzerine 25 Temmuz 1991 günü başlayan ve

21 gün süren "işyerini terk etmeme eylemi"nde de işçilerin eşleri ve çocukları işyerindeydi.

Toplumumuzun ve hatta sınıflarımızın önemli eylemlerinden birinin ise kendine özgü bir niteliği vardır. Assubay eşleri ve çocukları 1970 yılında kocalarının ve babalarının yerine mücadele ettiler.

İŞÇİ SINIFI TARİHİNDE ÖZEL BİR SAYFA

Assubayların işçi sınıfından olup olmadığı tartışılabilir. Ancak ben, kocalarının ve babalarının yerine ekonomik ve demokratik taleplerle mücadele eden ev kadını assubay eşlerinin ve çocuklarının mücadelesinin, Türkiye ve hatta dünya işçi sınıfı tarihinin çok özel bir sayfası olduğunu ve unutulmaması gerektiğini

düşünüyorum.

1970 yılı ilkbaharında Personel Kanunu Tasarısı ve Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Tasarısı TBMM gündemine geldi. Kamu personeli sendikalarında örgütlü memurlar, bu tasarıyı çeşitli biçimlerde protesto ettiler ve etkilemeye çalıştılar.

Assubaylar ise TSK Personel Kanunu tasarısının kendileriyle ilgili bölümlerinden memnun kalmadılar. Ayrıca ciddi başka sorunları da vardı. Ancak, taşıdıkları üniforma nedeniyle sorunlarını ve sıkıntılarını toplu olarak ifade edemiyorlardı. İşçi, assubayların eşleri ve çocukları devraldı ve iki aya yakın bir süre Türkiye'nin birçok bölgesinde assubay eşlerinin ve çocuklarının örneği olmayan yürüyüşleri başladı.

Malatya'da Türkiye Emekli, Ma-

lül ve Mustafa Assubaylar Yardım- laşma Cemiyet (TEMAY) üyelerinin ve assubayların eşleri, 16 Mayıs 1970 günü TSK Personel Kanunu'nu eleştiren bir gösteri yürüyüşü düzenlediler. Yürüyüşte taşınan pankartlarda şunlar yazıyordu:

"MESKEN İSTİYORUZ"

"Araba değil, mesken istiyoruz. Albaylara havyar, assubaylara çavdar. Ordu bölünmez bir bütündür. Türkiye'de imtiyazlı bir sınıf yaratılmaz".

Assubay eşleri, bu ve daha sonraki yürüyüşlerde, TSK Personel Kanunu'nda assubayların maaş tavanlarının düşük tutulmasını, maaş tavanlarının yüzbaşı düzeyiyle sınırlandırılmasını ve assubay okulların-

daki öğrenimin lise dengi öğretim kabul edilmemesini protesto ediyorlardı.

DİNCİ GAZETEDEKİ MAKALE

Dönemin dinci gazetelerinden Bugün'de yayımlanan bir makalede ise, yürüyüşlerin önüne geçilebilmesi için OYAK İdare Meclisi ve Genel Kurul'nda assubayların da adil bir biçimde temsil edilmesi, lojman dağıtımında daha adaletli davranılması gerektiği belirtiliyor ve şöyle deniliyor:

"Zamanında ancak okuma yazma bilecek kadar bir kültür seviyesinde bulunan gedikli erbaşlar, başka bir ifadeyle başefendiler için düzenlenen kanunların, pervaneyi çeviren, tekerleği dön-

MİLLİYETÇİ

düren ve kanatları hayal ederken, lise seviyesi tahsil, kültür ve imkânla hareketli assubayların ellerini, bugünkü hayat şartları içerisinde memnun edemeyeceği aşkordur. Bu açıdan bakıldığında, ailelerin topluca yapmakta oldukları kanunî gösteri ve protestoları, dogmatik zihniyet zorlamalarıyla önlemek, palyatif tedbirler ve tutarsız vaatlerle nihayete erdirmek doğru bir çözüm yolu değildir... Şefaat ve baksızlık edebiyatlarıyla istilamacılığın ordünaryüsteri olan Mao düzeni özlemcilerinin, assubay ailelerini tebbelâş olmalarını önlemek, devlet ilgililerinin başta gelen vazifeleridir". (1)

(1) Erdemli, Fazıl, "Assubay Ailelerinin Yürüyüşleri", Bugün, 2. 6. 1970.

YARIN: İLK YÜRÜYÜŞE BİR KADIN KATI OLU